

60 Proccsinleiding Sassen 05-07-2022

Procesinleiding terzake een vorderingsprocedure in cassatie ex artikel 407 Rv

Eiser

Eiser is de heer **Jan Hendrik Sassen** wonende te Nijmegen ("Sassen"), die voor deze cassatieprocedure woonplaats kiest aan het Louis Couperusplein 2, 2514 HP Den Haag, wat het kantooradres is van de advocaat bij de Hoge Raad mr. J. van Weerden, die door Sassen is aangewezen hem in deze cassatieprocedure te vertegenwoordigen en die deze procesinleiding op 5 juli 2022 heeft ondertekend en ingediend.

Verweerster

Verweerster is de stichting **Katholieke Universiteit Nijmegen (UMC St. Radboud Ziekenhuis)** gevestigd te Nijmegen ("Radboudumc"), die in de vorige instantie laatstelijk woonplaats heeft gekozen ten kantore van de advocaat mr. H. Lebbing, die kantoor houdt aan het Weena 355, 3013 AL Rotterdam.

Cassatieberoep

Sassen stelt hierbij tijdig, beroep in cassatie in bij de Hoge Raad der Nederlanden, gevestigd aan het Korte Voorhout 8, 2511 EK Den Haag, die bevoegd is van dit cassatieberoep kennis te nemen, tegen het arrest van 5 april 2022 met kenmerk 200.287.326/01 ("het arrest") dat het gerechtshof 's-Hertogenbosch ("het gerechtshof") in hoger beroep na cassatie en verwijzing heeft gewezen tussen Sassen als appellante in het principaal appel tevens geïntimeerde in het voorwaardelijk incidenteel appel en Radboudumc als geïntimeerde in het principaal appel tevens appellante in het voorwaardelijk incidenteel appel.

Verschiijnen verweerster

Verweerster kan, niet in persoon maar vertegenwoordigd door een advocaat bij de Hoge Raad, ten laatste als verweerster in cassatie verschijnen op 13 (dertien) september 2022 (tweeduizend tweeëntwintig).

De enkelvoudige civiele kamer van de Hoge Raad behandelt de zaken, vermeld op het in artikel 15 van het Besluit orde van dienst gerechten bedoelde overzicht van zaken, op de vrijdagen die worden genoemd in hoofdstuk I van het Procesreglement van de Hoge Raad voor civiele vorderingszaken (Stcrt. 2017/5928) om 10:00 uur. De behandeling van de zaken vindt plaats in het gebouw aan het Korte Voorhout 8 te 2511 EK Den Haag.

Cassatiemiddel, vordering

Het gerechtshof heeft het recht geschonden en/of op straffe van nietigheid voorschreven vormen verzuimd in acht te nemen, zoals blijkt uit de hierna genoemde en in hun onderlinge samenhang te beschouwen klachten, klachtonderdelen en toelichtingen.

Op grond hiervan vordert Sassen dat de Hoge Raad het arrest vernietigt en zodanige verdere uitspraak geeft als de Hoge Raad zal vermenen te behoren, ook omtrent de kosten.

Klacht 1

Onder 3.6. heeft het gerechtshof besloten Sassen niet te volgen in diens betoog, waarin Sassen heeft verwezen naar het zogenoemde PIP-implantatenarrest van de Hoge Raad, dat, gelet op de objectieve ongeschiktheid van de Miragelplombe (hierna ook wel: "de plombe"), het een bevrijdend verweer van Radboudumc is dat de plombe destijds wel "state of the art" was, alsmede geoordeeld dat Sassen moet stellen en bij voldoende betwisting door Radboudumc bewijzen dat Radboudumc tekortgeschoten is, doordat de plombe in juli 1992 niet "state of the art" was.

Het gerechtshof heeft daartoe geoordeeld dat de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest zich hier niet voordoet, waaruit volgt dat Sassen moet stellen en bij voldoende betwisting door Radboudumc moet bewijzen dat Radboudumc tekortgeschoten is, doordat de plombe in juli 1992 niet "state of the art" was.

Volgens het gerechtshof doet de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest zich hier niet doet omdat, volgens het gerechtshof:

- a. in het deskundigenbericht in eerste aanleg professor Hooymans vermeldt dat voor alle drie de alternatieven (siliconen spons plombes, siliconen rubber plombes en hydrogel plombes) geldt dat complicaties kunnen ontstaan,
- b. de deskundige als voordeel van hydrogel plombes (zoals de gebruikte Miragelplombe) een kleinere kans op infectie na de operatie omschrijft,
- c. volgens de deskundige de meest gebruikte hydrogel Miragel is,
- d. Sassen niet heeft gesteld, hoewel kennelijk volgens het gerechtshof de stelplicht en bewijslast op hem rusten, dat de plombe vergeleken met andere beschikbare hydrogel plombes een grotere kans heeft op zwellen of op andere complicaties.

Onder 3.14. heeft het gerechtshof onder meer geoordeeld dat, kort gezegd, Sassen voor en na verwijzing onvoldoende (nieuwe) stellingen heeft ingenomen om te kunnen oordelen dat de Miragelplombe in juli 1992 niet (langer) "state of the art" was bij gebruik als extrascleraal implantaat en dat het gerechtshof aan bewijslevering op dit punt hof niet toekomt.

Onderdeel A

Deze, hier zakelijk weergegeven, overwegingen zijn om de in de volgende klachtonderdelen genoemde, met elkaar samenhangende redenen rechtens onjuist, onbegrijpelijk dan wel onvoldoende gemotiveerd.

1. Het gerechtshof heeft, in strijd met artikel 25 Rv, niet gepreciseerd wat "state of the art" inhoudt voor dit geschil, noch hoe Sassen voorafgaand aan de verwijzingsprocedure of het arrest met de door het gerechtshof exact aan te leggen norm bekend had kunnen zijn, zodat niet kenbaar is aan welke norm het gerechtshof heeft getoetst en het gerechtshof het Sassen niet met recht heeft kunnen verwijten niet aan diens (veronderstelde) stelplicht en bewijslast te hebben voldaan en toegang tot bewijslevering ten onrechte heeft onthouden.

2. Het gerechtshof heeft kennelijk en ten onrechte de rechtsopvatting gehanteerd dat, althans in dit geval, het bij “state of the art” gaat om een bestanddeel van de door Sassen als gelaedeerde patiënt te stellen en te bewijzen tekortkoming.

Daarentegen had het gerechtshof ervan uit behoren te gaan dat de term “state of the art”, ook hier, ziet op een door Radboudumc als hulpverlener te stellen en te bewijzen verweer dat maakt dat geen sprake is van de door Sassen gestelde tekortkoming.

3. Het gerechtshof is er kennelijk en ten onrechte van uit gegaan dat de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest, op grond waarvan de hulpverlener de aanwezigheid van “state of the art” moet stellen en zo nodig bewijzen, zich hier alleen kan voordoen als bij vergelijking van de Miragelplombe met andere beschikbare hydrogel plombes, blijkt dat de Miragelplombe een grotere kans heeft op zwellen of op andere complicaties.

Het gerechtshof had daarentegen behoren na te gaan of de plombe, om welke reden ook, ongeschikt is voor het beoogde doel. Zie echter ook klachtonderdeel 4. hierna.

4. Het gerechtshof heeft, in strijd met zijn verplichting daartoe als gevolg van de devolutieve werking van het hoger beroep, niet als uitgangspunt de vaststelling van de rechtbank Arnhem bij vonnis van 28 november 2011 onder 2.26. gehanteerd, kort gezegd dat bij 10% van de patiënten bij wie de plombe is geplaatst complicaties optreden doordat bij een deel van deze patiënten, zoals bij Sassen is gebeurd, de plombe van chemische samenstelling verandert, zwelt en fragmenteert, waardoor dat deze eigenschappen van de Miragelplombe meebrengen dat deze ongeschikt is voor het beoogde doel.

Het gerechtshof had uit behoren te gaan van de door de rechtbank vastgestelde ongeschiktheid van de plombe en Radboudumc met de stelplicht en de bewijslast terzake van de aanwezigheid van “state of art” belast te horen achten.

5. Het gerechtshof heeft er onvoldoende oog voor gehad dat de omvang van het in verwijzing te voeren debat mede werd bepaald door:
 - a. de bekrachtiging door het gerechtshof onder 4.2. van dat wat de rechtbank Arnhem bij vonnis van 28 november 2011 heeft beslist,
 - b. dat wat Sassen voorafgaand aan de cassatieprocedure heeft aangevoerd, over kort gevat, wat wanneer “state of the art” was en wat de waarde van het oordeel van de deskundige daarover was (grief 11, met name onder 2. en 4.),
 - c. dat wat Sassen in de verwijzingsprocedure heeft gesteld over kort gevat, wat wanneer “state of the art” was en wat de waarde van het oordeel van de deskundige daarover was (memorie na verwijzing 42., 44., 51., 52., 59.).

Het gerechtshof had de desbetreffende overwegingen van de rechtbank en stellingen van Sassen eveneens aan zijn beschouwingen ten grondslag behoren te leggen.

Onderdeel B

De hier weergegeven oordelen zijn om de in klacht 1 genoemde redenen en/of om de in de volgende klachtonderdelen genoemde, met elkaar samenhangende redenen rechtens onjuist, onbegrijpelijk dan wel onvoldoende gemotiveerd.

6. Door te oordelen dat de plombe, vergeleken met andere beschikbare hydrogel plombes, een grotere kans heeft op zwellen of op andere complicaties, is het gerechtshof buiten de rechtsstrijd getreden, omdat geen van de partijen heeft aangevoerd dat sprake is of kan zijn van andere beschikbare hydrogel plombes dan de onderhavige plombe.
7. Het gerechtshof heeft bij zijn onderzoek omtrent de vraag of de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest zich hier voordoet ten onrechte niet ook de in de toelichting hierna onder 1.35. genoemde, kritische en daardoor relevante bespreking betrokken, door Sassen in hoger beroep voorafgaand aan de cassatieprocedure en tijdens de verwijzingsprocedure van het deskundigenbericht in eerste aanleg van professor Hooymans.
8. Voor zover het gerechtshof er bij zijn oordeel dat de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest zich hier niet voordoet, van uit is gegaan dat de plombe wel geschikt is voor het beoogde doel, heeft het gerechtshof dat oordeel niet nader gemotiveerd, hoewel het geven van een nadere motivering van het gerechtshof verlangd kon worden gelet op:
 - a. de in onderdeel A aangehaalde vaststelling van de rechtbank Arnhem dat bij 10% van de patiënten bij wie de plombe is geplaatst complicaties optreden doordat bij een deel van deze patiënten de plombe van chemische samenstelling verandert, zwelt en fragmenteert, waardoor dat deze eigenschappen van de Miragelplombe meebrengen dat deze ongeschikt is voor het beoogde doel, niet als uitgangspunt gehanteerd,
 - b. de relevante stelling van Sassen bij memorie na verwijzing onder 99., dat in het handboek van Kreissig (2005) ter aangehaalde plaatse wordt vermeld dat silicone plombes, rubbers en sponzen, al vele jaren betrouwbaar en veilig zijn gebleken en als standaard gelden, alsmede dat ander materiaal zoals hydrogel, MAI/Miragel, daarentegen heeft problemen veroorzaakt.

Sassen licht deze klacht en haar onderdelen als volgt toe.

Toelichting klacht 1, onderdeel A

Omvang rechtsstrijd na cassatie en verwijzing

- 1.1 Het gerechtshof heeft onder 3.6. met recht vastgesteld dat de kern van het geschil na cassatie de vraag is of de Miragelploambe op het moment van de operatie (juli 1992) "state of the art" was. Sassen licht dit toe.
- 1.2 Kort gezegd immers, had de Hoge Raad het oordeel vernietigd dat de tekortkoming, hoewel de ploambe "state of the art" was, aan Radboudumc toerekenbaar was (arrest 27 november 2018, 2.17 jo 2.22), op grond van het oordeel dat (arrest Hoge Raad, 3.2.2) als sprake is van "state of the art" zijn (toch) geen tekortkoming kan worden vastgesteld. Hierom moest het gerechtshof vaststellen of sprake was van "state of the art", om te kunnen beoordelen of Radboudumc jegens Sassen tekortgeschoten was.
- 1.3 Doordat de cassatieklachten van Radboudumc hun doel hebben bereikt ofwel onbehandeld zijn gebleven (arrest Hoge Raad, 3.2.2, 3.3), lag het door de cassatieklachten aangevallen deel van het bij arrest van 27 november 2018 afgesloten debat weer open. Dit betreft het debat dat is besproken in de rechtsoverwegingen onder 2.16 en 2.17 die immers bestreden zijn met de klachten onder 1. van Radboudumc en in de rechtsoverwegingen onder 2.18-2.22 die Radboudumc heeft bestreden met de klachten onder 3. (waarbij zij ook opnieuw de rechtsoverwegingen onder 2.16 heeft aangevallen).
- 1.4 Het gerechtshof diende dat heropende debat dan ook te beslechten mede aan de hand van dat wat Sassen voorafgaand aan de cassatieprocedure en in de verwijzingsprocedure had aangevoerd, over kort gevat, wat wanneer "state of the art" was en wat het oordeel van de deskundige daarover was.
- 1.5 Relevant zijn dan met name de stellingen van Sassen bij grief 11: onder 2. en 4.: zie hiertoe arrest 27 november 2018, 2.15 in fine, waarvan de overwegingen in samenhang moeten worden gezien met de door de Hoge Raad vernietigde overwegingen onder 2.16 en 2.17 van dat arrest. Relevant zijn dan voorts met name de stellingen van Sassen bij memorie na verwijzing 42., 44., 51., 52. en 59.
- 1.6 Op grond van de devolutieve werking van het hoger beroep diende het gerechtshof bij zijn beoordeling ook de in stand gebleven beslissingen van de rechtbank Arnhem tot uitgangspunt te nemen, evenals de door gerechtshof, onder 4.2., bekrachtigde beslissingen van de rechtbank Arnhem en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen van de rechtbank Arnhem.
- 1.7 Sassen wijst erop dat die bekrachtiging onder meer ziet op de feitenvaststelling onder 2.10 van het vonnis van 3 maart 2010, dat op enig moment in de jaren '90 de medische wereld ermee bekend raakte dat de Miragelploambe na verloop van een aantal jaren de eigenschap had te zwellen en te fragmenteren, zodat deze vaststelling het gerechtshof tot uitgangspunt diende.

- 1.8 Nu is het zo dat het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden bij arrest van 27 november 2018, 2.7 in fine de incidentele grief 1 van Radboudumc tegen de feitenvaststelling onder 2.10 van het vonnis van 3 maart 2010 gegrond heeft geacht en heeft geoordeeld dat deze feitenvaststelling “in het licht van het voorgaande” te ongenueanceerd is.
- 1.9 Met “in het licht van het voorgaande” zal het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden hebben bedoeld op zijn beslissing aldaar om niet Sassen met diens verwijzing naar het artikel uit 1992 te volgen maar wel de deskundige te volgen in onder andere haar conclusie dat op 6 juli 1992 geen enkel vermoeden bestond van de nu bekende lange termijn complicaties van de Miragelplombe.
- 1.10 Die gegrondbevinding biedt Radboudumc echter geen soelaas, omdat het gerechtshof, onder 3.26. – niet onbegrijpelijkerwijs - heeft geconcludeerd dat de voorwaarde waaronder Radboudumc het voorwaardelijk incidenteel hoger beroep had ingesteld niet is vervuld, zodat die grief het hier besproken oordeel van de rechtbank niet aantast.
- 1.11 Uit de memorie van antwoord tevens houdende voorwaardelijke memorie van grieven in incidenteel hoger beroep, 12.1. blijkt dat de voorwaarde waaronder de grieven zijn voorgesteld is, kort gezegd, dat indien en voor zover de grieven van Sassen slagen en de vonnissen waarvan beroep worden vernietigd.
- 1.12 Gelet op dat wat Sassen hier betoogt (zie 1.31. en 1.32. en klacht 4 hierna) kan (en dient te) worden geconcludeerd dat de grieven van Sassen voor een deel wel slagen zodat geoordeeld zou kunnen worden dat de incidentele grieven van Radboudumc opnieuw worden geactiveerd worden en zouden moeten worden behandeld.
- 1.13 Radboudumc heeft echter bij behandeling van haar grieven geen voldoende belang omdat haar dat geen afwijzing van de eis van Sassen brengt. Zoals bij klacht 4 hierna besproken, heeft het gerechtshof onder 3.12. namelijk onder meer geoordeeld dat het daar besproken artikel uit januari 1992 de eerste aanwijzing is dat de Miragelplombe inderdaad mogelijk op langere termijn complicaties zou kunnen veroorzaken door opzwellen van de plombe.
- 1.14 Omdat deze feitelijke waardering door het gerechtshof wat Sassen betreft feitelijk juist en niet onbegrijpelijk is, moet volgens hem van de juistheid daarvan in cassatie worden uitgegaan. Dit betekent dat een (her)beoordeling van de incidentele grief 1 van Radboudumc (evenmin als van haar incidentele grief 2) niet aan de orde kan zijn.
- 1.15 Het gerechtshof heeft onder 3.11. terecht geoordeeld, dat doorslaggevend is of de aan Radboudumc verbonden zijnde oogarts destijds heeft gehandeld als een redelijk handelend en redelijk bekwaam oogarts, bij de keuze voor de plombe bij de behandeling het loslatende netvlies van Sassen in 1992.
- 1.16 In dat verband heeft het gerechtshof gemeend dat een strengere eis voor het implantaat niet voortvloeit uit de term "state of the art", echter zonder duidelijk te maken wat het gerechtshof hieronder verstaat en hoe partijen daarvan, bij het opstellen van ieders memorie na verwijzing op de hoogte was of daarmee op de hoogte had kunnen zijn.

Oordeel stelplicht en bewijslast, te bespreken stellingen

- 1.17 Het oordeel van het gerechtshof dat Sassen niet aan zijn (vermeende) stelplicht heeft voldaan en daarom niet tot bewijslevering kan worden toegelaten, kan daarom in cassatie niet in stand blijven, temeer omdat uit niets van wat het gerechtshof heeft overwogen blijkt dat en hoe Sassen kon weten wat de omvang van zijn stelplicht (en bewijslast) was.
- 1.18 In cassatie geldt als uitgangspunt dat de vraag of is gehandeld als een redelijk handelend en vakbekwaam oogarts een juridisch oordeel betreft, zoals de rechtbank Arnhem nadien onbestreden bij vonnis 28 juli 2010, 2.5. heeft uitgemaakt (zie ook memorie van grieven, grief 4: 4. tot en met 7.). Hierom was het gerechtshof niet gebonden aan de beslissing van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden onder 2.7 om de deskundige te volgen in onder andere haar conclusie dat op 6 juli 1992 geen enkel vermoeden bestond van de nu bekende lange termijn complicaties van de Miragelplombe.
- 1.19 Daarbij komt dat de door de deskundige beantwoorde vraag naar de heersende inzichten op 6 juli 1992 wezenlijk anders is dan de vraag of toen aan het artikel van Marin ea al dan niet het vermoeden kon worden ontleend van mogelijke toekomstige complicaties van de plombe en of prof. Deutman bekend was of behoorde te zijn met de mogelijkheid van die complicaties (memorie na verwijzing Sassen 57.).
- 1.20 Immers, de feitelijke vaststelling van dat de inzichten in die tijd waren is ongelijk aan het juridische oordeel van wat (hier) Radboudumc had kunnen – en moeten – vermoeden.
- 1.21 Het gerechtshof was des te minder gebonden aan de voornoemde beslissing van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden omdat dat gerechtshof die beslissing ter onderbouwing had gebruikt voor zijn door Radboudumc aangevallen en door de Hoge Raad vernietigde oordeel onder 2.17 dat, kort gezegd, het feit dat in 1992 gebruikmaking van de Miragelplombe “state of the art” was en (de artsen van) Radboudumc toentertijd niet wisten van de toekomstige complicaties. Het door de vernietiging verdwijnen van die onderbouwing brengt vanzelfsprekend het verdwijnen van de bron ervan mee.
- 1.22 Anders dan het gerechtshof heeft geoordeeld (“(...) Dat betekent dat (...)”), ziet de term “state of the art” hier op een door Radboudumc als hulpverlener te stellen en te bewijzen verweer dat maakt dat geen sprake is van een tekortkoming. Het gerechtshof heeft het dan ook bij het onjuiste eind gehad door te oordelen dat het bij “state of the art” gaat om een bestanddeel van de door Sassen als gelaedeerde patiënt te stellen en te bewijzen tekortkoming. Sassen licht dit toe.
- 1.23 Zoals uit het PIP-implantatenarrest onder 2.8.4 in samenhang gelezen met het arrest van de Hoge Raad in deze zaak onder 3.2.2 namelijk volgt, levert gebruikmaking door Radboudumc van de plombe in beginsel een tekortkoming op indien deze naar zijn aard niet geschikt was, tenzij de plombe - en dus het gebruik ervan - ten tijde van de behandeling “state of the art” was.
- 1.24 Aldus kan de gelaedeerde patiënt voor zijn stelling dat de hulpverlener jegens hem tekortgeschoten is door bij een geneeskundige behandeling een ongeschikte zaak in zijn lichaam aan te brengen, gebruikmaken van naderhand opgekomen medische inzichten en kan de hulpverlener de verwijten met een beroep op “state of art” trachten te neutraliseren.

- 1.25 Dat de gelaedeerde patiënt met behulp van “hindsight” een tekortkoming kan stellen en bewijzen, waardoor zijn bewijslast allicht lichter is geworden, is redelijk te achten tegen de achtergrond dat de hulpverlener voortdurend, dus ook voorafgaand aan en tijdens de latere litigieuze behandeling toegang heeft tot specialistische kennis en kennisbronnen, die de gelaedeerde patiënt in de regel zal ontberen, terwijl bovendien de hulpverlener voortdurend kan profiteren van collegiaal overleg.
- 1.26 Spiegelbeeldig is het om de zo-even genoemde redenen ook redelijk te achten dat de hulpverlener met de “tenzij” van “state of the art” wordt belast. Daarbij komt dat door de door de Hoge Raad bepaalde regels, op beide zijden de stelplicht en bewijslast rusten van positieve feiten, zodat de stelplicht- en bewijslastverdeling evenwichtiger is dan wanneer de gelaedeerde patiënt in zijn toch al bescheiden informatiepositie afwezigheid van “state of the art” zou moeten aantonen.
- 1.27 De rechtbank Arnhem heeft bij vonnis van 28 november 2011 onder 2.26., nadien onbestreden en door gerechtshof onder 4.2. bekrachtigd, kort gezegd geoordeeld dat bij 10% van de patiënten bij wie de plombe is geplaatst complicaties optreden doordat bij een deel van deze patiënten, zoals bij Sassen is gebeurd, de plombe van chemische samenstelling verandert, zwelt en fragmenteert, waardoor dat deze eigenschappen van de Miragelplombe meebrengen dat deze ongeschikt is voor het beoogde doel.
- 1.28 Omdat dit oordeel van de rechtbank Arnhem in de rechtsstrijd overeind is gebleven (en omdat het gerechtshof dit oordeel heeft bekrachtigd) had het gerechtshof, als gevolg van de devolutieve werking van het hoger beroep, de ongeschiktheid van de plombe als uitgangspunt moeten hanteren (zoals het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden dat bij arrest van 27 november 2018 onder 2.7, nadien onbestreden had gedaan).
- 1.29 Bij dit in acht te nemen uitgangspunt had het gerechtshof behoren te beoordelen of Radboudumc (zoals zij te bewijzen had aangeboden: conclusie van antwoord 8.5 (ii), bij memorie van antwoord tevens houdende voorwaardelijke memorie van grieven in incidenteel hoger beroep, 13.) in haar verweer voldoende had gesteld om aan te kunnen nemen dat de plombe op het moment van de operatie (juli 1992) “state of the art” was.
- 1.30 Door echter, aan de hand van bespreking van het deskundigenbericht en de vaststelling dat niet gesteld is dat de Miragelplombe vergeleken met andere beschikbare hydrogel plombes een grotere kans heeft op zwellen of op andere complicaties, te onderzoeken of en te oordelen dat de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest zich hier niet voordoet, heeft het gerechtshof de zojuist sub 1.28. genoemde rechtsplicht geschonden.

Slotsom, afdoening door de Hoge Raad

- 1.31 Omdat het gerechtshof aldus ten onrechte niet heeft beoordeeld of Radboudumc als verweer voldoende had gesteld om aan te kunnen nemen dat de plombe op het moment van de operatie (juli 1992) "state of the art" was en omdat het gerechtshof van een onjuiste opvatting omtrent de stelplicht en de bewijslast is uitgegaan, dient het arrest te worden vernietigd.
- 1.32 Sassen meent voorts dat de Hoge Raad de al lang lopende (arrest 3 oktober 2017, 4.1) zaak na vernietiging zelf kan afdoen. Volgens Sassen kan de Hoge Raad, kort gezegd, Radboudumc veroordelen tot vergoeding van de schade van Sassen, op te maken bij staat, die is of zal ontstaan door de in zijn oog aangebrachte plombe(memorie van grieven, mitsdien onder 2., arrest 3.2.).
- 1.33 In cassatie kan namelijk worden vastgesteld dat het gerechtshof onder 3.12. op niet onbegrijpelijke wijze heeft geoordeeld dat het aldaar genoemde artikel uit februari 1992 de eerste aanwijzing is dat de plombe inderdaad mogelijk op langere termijn complicaties zou kunnen veroorzaken door opzwellen van de plombe. Op deze grond, zie ook klacht 4 hierna, kan in cassatie worden geoordeeld van "state of the art" zijn van de plombe vanaf publicatie van dat artikel geen sprake (meer) zijn, alsmede dat het verweer terzake van Radboudumc kan slagen, ook niet na (nadere) bewijslevering.

Toelichting klacht 1, onderdeel B

Buiten de rechtsstrijd getreden

- 1.34 Door te oordelen dat de plombe, vergeleken met andere beschikbare hydrogel plombes, een grotere kans heeft op zwellen of op andere complicaties, is het gerechtshof buiten de rechtsstrijd getreden, omdat geen van de partijen heeft aangevoerd dat sprake is of kan zijn van andere beschikbare hydrogel plombes dan de onderhavige plombe.

De situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest

- 1.35 Bij zijn onderzoek naar de vraag of de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest zich hier voordoet, heeft het gerechtshof het deskundigenbericht in eerste aanleg van professor Hooymans besproken. Bij die bespreking diende het gerechtshof (zie 1.3. tot en met 1.7. en 1.18. tot en met 1.21. hierboven) ook de kritische en daarmee relevante stellingen van Sassen omtrent dat deskundigenbericht (memorie van grieven, grief 4: 11. tot en met 20.; memorie na verwijzing, 112. tot en met 124.) in zijn beschouwingen te betrekken.
- 1.36 De kennelijke rechtsopvatting van het gerechtshof (arrest, 3.9.) dat hij geen nieuw oordeel mocht geven over dat wat de deskundige heeft verklaard, omdat de rechtbank Arnhem en het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden de bezwaren van Sassen tegen (de inhoud van) het deskundigenbericht hebben verworpen, het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden de geciteerde rechtsoverweging van de rechtbank tot de zijne heeft gemaakt en de cassatieklachten tegen dat oordeel zijn verworpen, is dan ook onjuist.

- 1.37 Hierom moet in cassatie geconstateerd worden dat het gerechtshof de onder 1.34. genoemde stellingen van Sassen in strijd met de verplichting daartoe uit artikel 24 Rv niet heeft besproken. Voor het gerechtshof zover geacht moet worden die stellingen wel te hebben besproken, moet in cassatie worden vastgesteld dat het gerechtshof het kennelijke oordeel dat die stellingen niet van (doorslaggevend) belang zijn, onvoldoende heeft gemotiveerd.
- 1.38 Het gerechtshof heeft zijn oordeel dat de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest zich hier niet voordoet kennelijk mede gebaseerd op de gedachte dat alleen vergelijking van de plombe met andere beschikbare hydrogel plombes van nut kan zijn om te kunnen bepalen of een grotere kans bestaat op zwellen of op andere complicaties.
- 1.39 Die gedachte steunt kennelijk en ten onrechte op de rechtsopvatting dat het PIP-implantatenarrest ook in de onderhavige zaak de exacte maatstaven weergeeft waaraan het gerechtshof had te toetsen of sprake is van handelen door de aan Radboudumc verbonden zijnde oogarts als een redelijk handelend en redelijk bekwaam oogarts, bij de keuze voor de plombe bij de behandeling het loslatende netvlies van Sassen in 1992.
- 1.40 De antwoorden van de Hoge Raad in het PIP-implantatenarrest dienen namelijk in deze zaak passend te worden gemaakt om uitkomst te kunnen bieden. Dat de antwoorden in het PIP-implantatenarrest als sluitstuk van een prejudiciële procedure, rechtstreeks van belang zijn om voor een veelheid aan vorderingsrechten die gegrond zijn op dezelfde of soortgelijke feiten en uit dezelfde of soortgelijke samenhangende oorzaken, zoals hier, voortkomen, betekent niet dat die antwoorden hier zonder meer uitkomst kunnen bieden.
- 1.41 Voor deze zaak betekent dat, gelet op de vernietiging in deze zaak van het arrest van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, dat het gerechtshof had behoren na te gaan of de plombe, om welke reden ook, ongeschikt is voor het beoogde doel.
- 1.42 Zodoende heeft het gerechtshof, in strijd met de devolutieve werking van het hoger beroep geen of onvoldoende acht geslagen op de in onderdeel 4. hiervoor aangehaalde, onbestreden gebleven vaststelling van de rechtbank Arnhem dat bij 10% van de patiënten bij wie de plombe is geplaatst complicaties optreden doordat bij een deel van deze patiënten de plombe van chemische samenstelling verandert, zwelt en fragmenteert, waardoor dat deze eigenschappen van de Miragelplombe meebrengen dat deze ongeschikt is voor het beoogde doel.
- 1.43 Het eventuele oordeel van het gerechtshof dat die vaststelling van de rechtbank hier niet van (doorslaggevend) belang is, is bij gebreke van een motivering onbegrijpelijk.

- 1.44 Het oordeel van het gerechtshof dat de situatie zoals bedoeld in het PIP-implantatenarrest zich hier niet voordoet is - juist ook in het licht van de voornoemde vaststelling van de rechtbank Arnhem - onbegrijpelijk dan wel onvoldoende gemotiveerd omdat het gerechtshof geen (voldoende) aandacht heeft besteed aan de relevante stelling van Sassen bij memorie na verwijzing onder 99., dat in het handboek van Kreissig (2005) ter aangehaalde plaatse wordt vermeld dat silicone plombes, rubbers en sponzen, al vele jaren betrouwbaar en veilig zijn gebleken en als standaard gelden, alsmede dat ander materiaal zoals hydrogel, MAI/Miragel, daarentegen heeft problemen veroorzaakt.
- 1.45 Die stelling van Sassen is relevant omdat daaruit zonneklaar blijkt dat voor de Miragelplombe – wel geschikt gebleken - alternatieven voorhanden waren.

Slotsom

- 1.46 Om deze redenen kan het arrest niet in stand blijven.

Klacht 2

Het gerechtshof heeft, onder 3.7. vastgesteld, kort gezegd, dat Sassen zich beroept op het aldaar voor het door het gerechtshof relevant geachte deel geciteerde artikel over de MAI-plombe uit februari 1992, waarmee het gerechtshof kennelijk zal hebben bedoeld januari 1992, omdat elke bladzijde van het artikel (productie 5 bij dagvaarding van 8 juli 2009, links onderaan vermeldt “Arch Ophthalmol-Vol110, January 1992”

Het gerechtshof heeft, onder 3.10. vastgesteld, kort gezegd, dat Sassen heeft betoogd dat het gebruik van de plombe destijds weliswaar "state of the art" was, maar dat de plombe zelf niet (langer) "state of the art" was, dat de MAI hydrogel plombe niet voldoende is getest (alleen op konijnen en niet op lange termijn complicaties) voordat zij als de Miragelplombe in het verkeer werden gebracht, en dat na februari 1992 de mogelijkheid van complicaties bij oogartsen bekend moet zijn geweest, zoals ook blijkt uit latere verwijzingen naar het artikel van Marin et al., als (eerste) kennisbron voor de "serious flaw" van de Miragelplombe.

1. Het gerechtshof heeft in strijd met artikel 24 Rv niet de in de toelichting hierna genoemde stellingen en daarmee niet alle relevante stellingen van Sassen (benoemd en) besproken.
2. Voor zover het gerechtshof heeft gemeend hiermee de relevante stellingen van Sassen volledig te hebben weergegeven, is die onbegrijpelijk beslissing.
3. Indien het gerechtshof heeft gemeend dat die missende stellingnamen niet van (doorslaggevend) belang zijn, is dat oordeel onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd.
4. De weergave onder 3.10. van de stellingen van Sassen is feitelijk onjuist daar waar het gerechtshof heeft gemeend dat volgens Sassen het artikel van Marin et al., de (eerste) kennisbron is voor de "serious flaw" van de Miragelplombe, omdat Sassen op de in de toelichting hierna genoemde vindplaatsen heeft gesteld dat het materiaal waarvan de Miragelplombe was vervaardigd, althans een van de daarin gebruikte materialen, een “serious flaw” vertoonde en niet de plombe op zichzelf beschouwd.

Sassen licht deze klachten hierna toe.

Toelichting klacht 2

2.1. Sassen heeft de hierna geciteerde, relevante stellingen ingenomen.

In het kader van grief 11

“8. Op grond van het artikel van Marin ea van januari 1992 wist prof. Deutman althans kon hij redelijkerwijs weten, dat aan voortgezet gebruik van de Miragel plombe ernstige risico's voor de patiënt konden zijn verbonden. Door - zonder tevoren enig onderzoek naar de risico's van deze plombe te hebben verricht laat staan preventie maatregelen ter voorkoming van de mogelijke complicaties te hebben genomen - deze plombe bij Sassen toe te passen, zelfs zonder hem enige informatie te geven en zonder de toepassing in diens medisch dossier, in het bijzonder het operatieverslag, te vermelden, heeft prof. Deutman niet de grote mate van zorgvuldigheid betracht waarop de Memorie van Antwoord, geciteerd in r.o. 2.28, doelt.

9. Daaraan kan niet afdoen dat de fabrikant de Miragel plombe pas in 1995 van de markt heeft gehaald als gevolg van deze complicaties. Prof. Deutman had immers een niet van de fabrikant afgeleide doch zelfstandige beoordelings- en onderzoeksplicht, zowel contractueel als buiten contractueel (Kelderluik criteria), waaraan hij naar aanleiding van het artikel van Marin ea had dienen te voldoen.

11. In juli 1992 was in Nederland met betrekking tot medische hulpmiddelen als de Miragel plombe geen regelgeving van toepassing, zodat de beoordeling van de geschiktheid geheel bij de behandelend arts berustte. Voor die geschiktheid was uiteraard niet zonder belang dat de FDA destijds de hydrogel plombe had goedgekeurd en op de markt had toegelaten, maar dat gegeven ontloeg prof. Deutman natuurlijk niet van de verplichting om nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de hydrogel plombe te blijven volgen en alert te zijn op case studies als die van Marin ea, waarin op de risico's van voortgezet gebruik van de hydrogel plombe werd gewezen. Dit klemde te meer nu prof. Deutman geheel op eigen gezag zonder enig overleg met Sassen voor toepassing van de Miragel plombe heeft gekozen. Het ging - aldus de spoedarts op 17 maart 2005 tegenover Sassen - om 'het nieuwste van het nieuwste uit Amerika', dat prof. Deutman had toegepast. Bij een dergelijk product is alertheid van de oogarts zeker geboden.

12. Het beroep van het ziekenhuis op de in r.o. 28 aangehaalde wetsgeschiedenis en haar verweer de Miragel plombe in 1992 state of the art was en dat het ziekenhuis niet wist of kon weten van de eigenschap van de plombe die zich bij Sassen heeft gemanifesteerd, falen omdat Deutman op grond van het artikel van Marin ea van januari 1992 wist of kon weten van de aan de toepassing van de Miragel plombe voor zijn patiënten verbonden risico's. Sassen verwijst naar hetgeen hij onder grief 4 heeft aangevoerd,

13. Zelfs al zou het ziekenhuis c.q. prof. Deutman op 6 juli 1992 bij de toepassing van de Miragel plombe bij Sassen niet verwijtbaar onkundig zijn geweest van deze risico's, dan nog kan niet worden geoordeeld dat de aansprakelijkheid voor toepassing van de Miragel plombe in de specifieke omstandigheden van dit geval op grond van de in het verkeer geldende opvattingen onredelijk zou zijn.

14. Zie ter onderbouwing van deze stelling R.P. Wijne, 'Aansprakelijkheid voor zorggerelateerde schade', Boom 2013: (...)”

Bij memorie na verwijzing

“49. (...) Wanneer een nieuw medicijn, apparaat of procedure beschikbaar is, dienen ‘state of the art’ oogartsen zich dus de vraag te stellen of de nieuwe behandeling echt superieur is. Als bestaande behandelingen een hoog slagingspercentage hebben met weinig complicaties, moeten zij meer op hun hoede zijn voor de nieuwe producten totdat er resultaten op de lange termijn beschikbaar zijn. Gelet op de MIRAgel Saga moeten gebruikers van een ‘state of the art’ product zich er ook steeds van bewust zijn, dat een dergelijk product op het moment van toepassing bepaald niet gevrijwaard hoeft zijn van (ernstige) bijwerkingen. Ook onder de huidige EU en Nederlandse regelgeving 58 blijft dit van belang.

147. De auteurs vermeldde tenslotte dat voor zover hen bekend soortgelijke complicaties niet waren gemeld bij episcleraal toegepaste implants. Zij hadden zelf de MIRAgel implant episcleraal toegepast sedert 1986 en dergelijke complicaties niet waargenomen:

However, to our knowledge, similar complications in patients who receive an episcleral implant have not been reported. We have used MIRAgel as an episcleral implant in a large number of patients since 1986 and have not observed such complications.

NB. De termijn die de auteurs vermeldde, na ommekomst waarvan de hydrogel implant bleek te kunnen gaan zwellen, 7- 11 jaar na toepassing ervan, dus 1993 - 1997, was in 1992 nog niet verstreken, zodat bepaald niet kon worden uitgesloten dat deze complicaties zich niet ook zouden kunnen voordoen bij episcleraal toegepaste Miragel implants, die dezelfde chemische samenstelling hadden als de MAI implant en vervaardigd waren uit het zelfde MAI hydrogel materiaal.

150. Deze inzichten waren ten tijde van Sassen’s operatie op 6 juli 1992 bekend, althans konden bekend zijn. De enige publicatie voordat het Radboud in 1996 stopte met toepassing van de Miragel plombe, was het artikel van Marin ea en dat artikel was het Radboudumc bekend 162. Een dergelijk artikel had prof. Deutman als redelijk bekwaam en redelijk handelend behandelaar, die het ‘nieuwste van het nieuwste’ (mededeling spoedarts 17-3-2005) gebruikte, ook nooit mogen missen.

151. Met dit artikel van Marin ea, het Editorial van Thompson en Chambers (‘Good Ideas Gone Bad: The MIRAgel Saga’) en de overige door hem in het geding gebrachte artikelen levert Sassen het bewijs van zijn stelling dat de Miragel plombe ten tijde van het gebruik bij hem op 6 juli 1992 niet (langer) ‘state of the art’ kon zijn.”

- 2.2. Deze stellingen zijn onmiskenbaar relevant omdat zij deel uitmaken van het door gegrondbevinding dan wel onbesproken laten door de Hoge Raad van de cassatieklachten van Radboudumc heropende deel van het debat in hoger beroep. Zij zijn voorts relevant omdat zij zien op de te vragen die dienden te worden beantwoord als gevolg van dat wat de Hoge Raad in deze zaak (en in de PIP-implantatenarrest) had overwogen.
- 2.3. Het belang van deze, door het gerechtshof niet of onvoldoende besproken stellingen komt er met name op neer dat zij zien op de waarde die (de behandelend oogarts van) Radboudumc aan het onderhavige artikel volgens Sassen had behoren toe te kennen en op de kritische benadering die constant van Radboudumc jegens de plombe kon worden verwacht.
- 2.4. Daarmee wordt, vanuit Sassen gezien, invulling geven aan de op (de behandelend oogarts van) Radboudumc rustende norm om te handelen als een redelijk handelend en redelijk bekwaam oogarts.

- 2.5. Kort gevat heeft Sassen er aldus een lans voor gebroken dat het gerechtshof stil zou staan bij de verantwoordelijkheid van (de behandelend oogarts van) Radboudumc om, ongeacht de kwaliteit van het toelatingstraject van een hulpmiddel, voorafgaand dan wel bij de keuze voor de plombe bij de behandeling het loslatende netvlies van Sassen in 1992:
- a. de vakliteratuur secuur bij te houden,
 - b. voortdurend alert te zijn op risico's (op de lange termijn) die gesignaleerd zijn bij onderdelen of ingrediënten van andere hulpmiddelen die (deels) voorkomen in het hulpmiddel waarvan het gebruik is voorgenomen of geadviseerd,
 - c. zich bij een nieuw toegelaten medicijn, apparaat of procedure de vraag te stellen hebben of het nieuwe echt superieur is, zeker als bestaande behandelingen een hoog slagingspercentage hebben met weinig complicaties, totdat er resultaten op de lange termijn beschikbaar zijn,
 - d. voortdurend alert te zijn op risico's (op de lange termijn) bij gebruik van nieuwe hulpmiddelen, zeker als daarvan bekend is dat deze bij marktintroductie niet intensief getest zijn (op mensen),
 - e. Sassen voorafgaand aan de voorgenomen of geadviseerde behandeling op de hoogte te brengen van de mogelijke risico's.
- 2.6. Om de onder 2.5.b. hiervoor verkort weergegeven reden, heeft Sassen gemeend op de imprecisie van het gerechtshof te moeten wijzen terzake van wat de "serious flaw" betreft, namelijk en kort gezegd een of meer van de materialen waaruit de bij hem gebruikte Miragelplombe was vervaardigd (en niet de plombe als zodanig). Zie hiertoe memorie na verwijzing, 43., 54., 58., 60., 67., 69., 83., 118., 120., 123. en 144.
- 2.7. Het is dit verschil dat Sassen specifiek ten grondslag heeft gelegd aan de alertheid en scherpzinnigheid die hij van (de oogarts van) Radboudumc heeft verlangd, bij het bijhouden van de vakliteratuur. De onjuiste weergave door het gerechtshof van deze stellingname van Sassen ziet dan ook op belangrijk meer dan een verschrijving.
- 2.8. Het gerechtshof heeft de onder 2.1. weergegeven stellingen niet of onvoldoende besproken. Bespreking ervan had mee kunnen brengen dat het verweer van Radboudumc dat (gebruik van) de plombe bij Sassen "state of the art" was wordt afgewezen zodat de eis van Sassen wordt toegewezen. Sassen heeft daarom belang bij bespreking ervan.
- 2.9. Dit laatste is temeer zo omdat het gerechtshof heeft niet vastgesteld dat Radboudumc heeft gehandeld op de wijze die Sassen aldus heeft beschreven, althans heeft het gerechtshof een eventueel dergelijk oordeel ten onrechte niet van een daarop toegesneden motivering voorzien.
- 2.10. Hierom kan het arrest niet in stand blijven.

Klacht 3

Onder 3.12. heeft het gerechtshof de volgende, zakelijk weergegeven oordelen gegeven.

- a. Uit de stellingen van Sassen volgt niet dat het proces dat heeft geleid tot toelating op de markt van de Miragel plombe niet voldeed aan de wettelijke eisen die destijds golden.
- b. Het artikel uit februari 1992 is de eerste aanwijzing dat de Miragelplombe inderdaad mogelijk op langere termijn complicaties zou kunnen veroorzaken door opzwellen van de plombe, maar niet meer dan dat.
- c. Zoals de deskundige Hooymans toelicht moet er een onderscheid worden gemaakt tussen het plaatsen van de plombe op halve diepte in de sclera (het oogwit) van het oog (intrascleraal) en buiten de sclera (extrascleraal / "episcleral"), zoals bij Sassen.
- d. Het onderwerp van het artikel is expliciet zwelling bij intrasclerale plaatsing en vermeldt uitdrukkelijk: "We have used MIRAgel an an episcleral implant in a large number of patients since 1986 and have not observed such complications." Het artikel is daarom onvoldoende om te oordelen dat de Miragel plombe in juli 1992 niet langer "state of the art" was bij gebruik als extrascleraal implantaat.

Deze overwegingen zijn rechtens onjuist, onbegrijpelijk dan wel onvoldoende gemotiveerd, om de in de toelichting hierna genoemde redenen.

Toelichting klacht 3

- 3.1. Tegen het oordeel onder a. voert Sassen aan dat het gerechtshof er onvoldoende oog voor heeft gehad dat zijn opmerkingen over het toelatingsproces (memorie na verwijzing, 49.) onmiskenbaar tot doel hebben het gerechtshof erop te wijzen dat op de oogarts een verplichting rustte de plombe, hoewel deze op de markt was toegelaten, met voorzichtigheid tegemoet te treden en niet (alleen) tot het betoog strekken dat de plombe niet op de markt had behoren te worden gebracht.
- 3.2. Het gerechtshof had dan ook ex artikel 24 Rv die door Sassen gestelde, te betrachten voorzichtigheid behoren te bespreken, wat het gerechtshof nagelaten heeft te doen. Hierom is de onderhavige overweging rechtens onjuist.
- 3.3. Deze rechtsoverweging is onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd voor zover het gerechtshof heeft geoordeeld dat hier bedoelde stellingen van Sassen hem niets kunnen brengen, omdat het gerechtshof dat (eventuele) oordeel niet heeft uitgelegd.
- 3.4. Het oordeel onder b. is rechtens onjuist omdat het gerechtshof met zijn opmerking "niet meer dan dat" klaarblijkelijk heeft gemeend dat een redelijk handelend en redelijk bekwaam oogarts, bij de keuze voor de Miragelplombe bij de behandeling van het loslatende netvlies van Sassen in 1992, de uit volgens het gerechtshof uit het artikel blijkende aanwijzing van de mogelijkheid van langere termijn complicaties bij gebruik van de Miragelplombe zonder meer voor risico van Sassen heeft mogen brengen.

- 3.5. Sassen is van mening dat het eventuele oordeel van het gerechtshof dat Sassen het hier bedoelde risico behoorde te dragen onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd is omdat uit niets van wat het gerechtshof heeft overwogen blijkt dat Radboudumc Sassen tijdig voor het door het gerechtshof onderkende risico heeft gewaarschuwd dan wel dat Sassen dat risico willens en wetens heeft geaccepteerd. Voorts is dit eventuele oordeel onbegrijpelijk of onvoldoende gemotiveerd omdat het gerechtshof niet (afdoende) op de stellingen terzake van Sassen is ingegaan (memorie van grieven, grief 4: 8. tot en met 18., 29., 31., 69., 70.; memorie van grieven, grief 5: 2., 4., 6.).
- 3.6. Tegen de onderdelen onder c. en d. brengt Sassen in dat het gerechtshof bij de beoordeling van dat wat de deskundige Hooymans heeft verklaard en bij de interpretatie van het onderhavige artikel, niet ook de kritiek van Sassen (memorie na verwijzing 112. tot en met 122.) op die verklaring en diens interpretatie van dat artikel heeft meegewogen. Dat had het gerechtshof wel behoren te doen, omdat het vernietigde oordeel van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden mede zag op, kort gevat, de discussie over het deskundigenbericht.
- 3.7. Het gerechtshof was op grond van de devolutieve werking van het hoger beroep verplicht tot bespreking van die kritiek van Sassen, omdat het gerechtshof met zijn hierboven onder b. weergegeven oordeel, klaarblijkelijk grief 4 (memorie van grieven, grief 4: 15.) van Sassen gegrond heeft geacht, zodat het gerechtshof verplicht was op het daardoor opgevallende deel van het debat te beslissen dat het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden in de rechtsoverwegingen onder 2.7 van het arrest van 27 november 2019, dat ziet op grief 4, 5 en 6, had afgesloten. Het gerechtshof heeft dan ook ten onrechte nagelaten dit te doen.
- 3.8. Voor zover het gerechtshof heeft gemeend dat hij de onder 3.6. en 3.7. aangeduide stellingen van Sassen niet van (doorslaggevend) belang is, heeft het gerechtshof dat oordeel ten onrechte niet gemotiveerd zodat het onbegrijpelijk is.
- 3.9. Hierom behoort het arrest te worden vernietigd.

Slotsom

Op grond van de voorgaande klachten en klachtonderdelen kunnen de overige vaststellingen en beslissingen niet in stand blijven en dient het arrest te worden vernietigd.

Vordering

Sassen vordert dat de Hoge Raad het arrest vernietigt, zodanige verdere uitspraak geeft als de Hoge Raad zal vermenen te behoren, Radboudumc veroordeelt in de proceskosten van Sassen en tot vergoeding van de wettelijke rente over de door de Hoge Raad begroten proceskosten, te berekenen vanaf 14 dagen na de datum van het in deze zaak te wijzen arrest van de Hoge Raad.

Advocaat bij de Hoge Raad